

Mandat for

NÆRING, KULTUR OG STEDSUTVIKLING

Indre Østfold kommune

Behandlet dato: 071217	Behandlet av (delprosjektleder): Thor Hals	Sted: Mysen
Beslutning: Starte en konseptfase		
Signatur ved godkjenning (BP1): Thor Hals		

1. BAKGRUNN

Askim, Eidsberg, Hobøl, Spydeberg og Trøgstad skal utgjøre en ny kommune i 2020. Dette er vedtatt av stortinget 08. juni 2017. Navnet er Indre Østfold kommune. Prosjektplan for bygging av ny kommune 2017-2020 legger de overordnede føringer for hovedprosjektet, delprosjekter og for dette mandatet.

Følgende overordnede målsettinger gjelder for arbeidet:

1. **Det skal bygges en helt ny kommune som skal være klar 31. desember 2019, med alle avgjørende elementer på plass**
2. **Byggingen av den nye kommunen skal ta ut gevinster i form av kvalitet og ressurser**
3. **Den nye kommunen skal være innovativ for å være tilpasset fremtidens samfunn og rustet for kommunesektorens endrede rammebetingelser**

2. HENSIKT MED DELPROSJEKT NÆRING, KULTUR OG STEDSUTVIKLING

Å bygge en helt ny kommune av fem eksisterende kommuner er et stort endrings- og omstillingsarbeid. Det gir muligheter for å tenke nytt om hvordan den nye kommunen best skal levere tjenester til innbyggerne i fremtiden, og hvordan organiseringen av kommunen skal legge til rette for dette.

Den nye kommunen skal være en fremtidsrettet og effektiv tjenesteleverandør, som utvikler levende lokalsamfunn og attraktive arbeidsplasser.

Dette delprosjektet handler om hvordan Indre Østfold kommune skal innrettes for å bli en samfunnsutvikler med stor gjennomføringskraft.

Hensikten er å utrede hvordan kommunen skal sikre vekst og livskvalitet i en slik grad at det skaper en kommune med solid attraksjonskraft for beboere, næringsdrivende og besøkende.

Indre Østfold kommune er en kommune med to byer, tre tettsteder og enda flere lokalsamfunn, med Askim som definert administrasjonssenter. Det vil være en grunnleggende utfordring hvordan kommunen skal sikre utvikling, vekst og livskvalitet på disse stedene med et helhetlig perspektiv. Selv om næring, kultur og stedsutvikling er tre spesialiserte innsatsfelt, deler de målet om å skape attraktive steder. Og de samles i dette delprosjektet tverrfaglig med intensjon om at det skal åpne for innovative og fremtidsrettede prosesser. God tverrfaglig samhandling vil være avgjørende for å nå målsettingen om at vi skal bygge en innovativ kommune, uansett fagområde.

3. ENDRINGER DELPROSJEKTET SKAL SKAPE

Delprosjektet skal være med på å skape en **felles visjon og ønske om en fremtidsrettet utvikling i hele Indre Østfold** – uavhengig av hvilken kommune man opprinnelig kommer fra. I tillegg bør prosjektet utrede temaer som bidrar til å profilere den nye kommunen utad:

- Indre Østfold som en sentral kommune i Osloregionen, med Askim og Mysen som regionale byer med områder for arbeidsplassintensive virksomheter.
- Indre Østfold som en attraktiv kommune hvor det er godt å vokse opp, bo og besøke
- Indre Østfold kommune som en positiv og forutsigbar samarbeidspartner for næringslivet
- Østre linje og E18 som viktige samferdselslinjer med sentrale knutepunkt i nye Viken

For å lykkes med å skape disse endringene må delprosjektgruppa jobbe med felles begrepsforståelse, formål, og strategier. Prosjektet må samtidig være bevist på grensesnitt med andre delprosjekter og ta initiativ til samarbeid på tvers.

4. MANDAT FOR DELPROSJEKT NÆRING, KULTUR OG STEDSUTVIKLING

4.1. Forslag til mandat

Delprosjekt Næring, kultur og stedsutvikling gis mandat til å utrede og anbefale følgende temaer:

1. Fremtidige scenarier knyttet til handel, næring, skole, opplevelser, kulturarenaer og møteplasser: Hvordan vil folk leve livene sine i Indre Østfold i 2030?
2. Sambruk og integrering på tvers av tjenester, kultur, næring og geografi i den nye kommunen? Hvor kan det skapes synergier som ikke finnes i dag?
3. Utarbeidelse av visjon og målsetninger for arbeid med næring, kultur og stedsutvikling i Indre Østfold kommune
4. Nye måter å jobbe på for å ivareta god by- og stedsutvikling. Se på behov og foreslå endringer i organisasjonsstruktur og lokalisering.
5. Vurdering av hva som skal være hvor og «fordeling» av kultur- og næringsformål. Peke på sentrale lokalisering som er viktig for by- og stedsutvikling i den nye kommunen.

4.2. Forslag til prosess

For å kunne skape felles visjoner for samfunnsutviklingen i den nye kommunen skal delprosjekt Næring, kultur og stedsutvikling jobbe med følgende prosess:

a) Felles begrepsforståelse

Det antas at de fem kommunene pr i dag har svært ulik praksis, forståelse og begrunnelse for de ulike begrepene dette delprosjektet innehar. Hvordan defineres og begrunnes

eksempelvis det kommunale kulturoppdraget? Hvilke rolle skal kommunen spille som pådriver i næringsutvikling? Hvor ligger ansvaret for by- og stedsutvikling plassert i organisasjonen, om det i det hele tatt finnes noe sted? Følgelig er det en viktig målsetting for prosjektet å danne en felles begrepsforståelse, og kartlegge hvilke kulturer og strukturer man frem til i dag har hatt i de fem kommunene.

b) Forankret formål

Et helhetlig og godt forankret formål må deretter etableres. Vekst, livskvalitet og attraksjonskraft er begrunnelser som nevnes innledningsvis, men å omsette disse i gode målsettinger og strategier, krever at de er godt politisk drøftet og forankret, og dette kan i ytterste konsekvens føre til at mandatet og prosjektets innretning utvikles. Vi mener følgelig det er vesentlig å bruke nødvendig tid innledningsvis på spørsmålet «Hvorfor?», før delprosjektet behandler «Hvordan?».

c) Skissere strategier og arbeidsformer

I neste fase bør delprosjektet utarbeide noen tydelige føringer for strategier og arbeidsformer før arbeidsgruppene igangsettes. Eksempelvis - Vi vet at *innovasjon* er en målsetting. Men hvilke strategier og arbeidsformer fremmer innovasjon, og hvilke konsekvenser gir det for faggruppens fokus?

På den ene siden kan fokus raskt forflyttes på hvordan vi skal omorganisere eksisterende drift. Vi mener derimot at det potensielt er store gevinster å hente på å holde oppmerksomheten rettet på utviklingsmulighetene, før driftsformer meisles ut.

d) Tverrfaglig sideblikk

Gode resultater innenfor næring, kultur og stedsutvikling avhenger av gode interaksjon med mange fagmiljøer, samtidig. Underveis i prosjektet er det altså en viktig målsetting å etablere og forankre gode og tydelig definerte grensesnitt med mange vesentlige fagområder i den nye kommunen. Dette er et viktig arbeidsmål i seg selv, fordi det i høy grad vil definere gevinstrealiseringen etter 2020.

e) Tiltaksbeskrivelse

Etter at formål, strategier og tverrfaglig innretning er definert, mener vi det skal være gode føringer til grunn for konstruktive fagprosesser. På dette tidspunktet er det naturlig å etablere de fagspesifikke arbeidsgruppene. Faggruppens målsetting skal underbygge delprosjektets formål og strategier, og i siste instans beskrive en tiltaksplan som anbefaler utvikling, effektivisering og organisering av tilbud.

4.3. Eksterne ressurser, samarbeid og inspirasjon

Det er viktig å skape et helhetlig og godt forankret formål. For å sikre en god prosess og felles forståelse ønsker vi å benytte oss av prosess- og fagkompetanse på stedsutvikling:

- **BYLIVsenteret.** BYLIVsenteret er et initiativ i regi av Norske arkitekters landsforbund (NAL). De mottar støtte over statsbudsjettet og skal gi råd som er i tråd med statlige retningslinjer. BYLIVsenteret kan være en strategisk samarbeidspartner for kommuner som er, eller skal i gang med, prosjekter innen bærekraftig by- og tettstedsutvikling. De tilbyr faglige råd og praktisk bistand i alle faser, og vil gi oss nødvendig kunnskap og

gode verktøy for å kunne planlegge, bygge og drifte en ny kommune i tråd med nasjonale mål om god by- og stedsutvikling.

- **Telemarksforskning.** Eidsberg kommune deltok som case-kommune i et fellesprosjekt for offentlig innovasjon og attraktivitet i Telemark, Buskerud, Vestfold og Østfold i perioden 2013-2015. Telemarksforskning har nå tatt initiativ til et nettverk som ønsker å ta i bruk forskning i sin samfunns- og næringsplanlegging og har blant annet invitert Eidsberg kommune. Delprosjekt Næring, kultur og stedsutvikling ønsker at den nye Indre Østfold kommune skal delta, og det er allerede avklart med forskningsleder hos Telemarksforskning at det er greit at Indre Østfold stiller i stedet for Eidsberg.
- **Smart city.** Spydeberg kommune er, sammen med NCE Smart Energy, deltager i prosjektet Smart City. Ved å ta i bruk ny teknologi og kunnskap har de jobbet med å gjøre byen/bygda smartere, mer miljøvennlig og mer brukervennlig. Det er ønskelig at den nye Indre Østfold kommune skal delta i dette prosjektet.
- **Studietur.** Det forslås en studietur for å se hvordan andre byer/tettsteder/kommuner jobber for å skape gode og attraktive steder.
- **Eksterne innledere.** Delprosjekt næring, kultur og stedsutvikling ønsker å invitere eksterne ressurs- og fagpersoner til å delta på temamøter innen både stedsutvikling, næring og kultur.

4.4. Miljø og klima

All stedsutvikling skal være bærekraftig. Indre Østfold kommune må utvikles slik at vi forebygger og reduserer miljøbelastningene og gjør det enklere for folk å ta de riktige valgene i hverdagen. Det innebærer at vi må utvikle miljøvennlige energiløsninger, satse på miljøvennlig transport og jordvern; og lokalisere boliger, butikker, serviceinstitusjoner og arbeidsplasser slik at transportbehovet begrenses. Miljø- og klimavennlige byer og steder oppleves ofte også som svært attraktive. Det er naturlig at delprosjekt næring, kultur og stedsutvikling legger sentrale miljø- og klimapremisser til grunn for sitt arbeid.

4.5. Digitalisering

Vi vet at folks tilgang til teknologi øker, og at det stilles stadig større krav til smarte løsninger og tilgjengelighet. Det er naturlig at delprosjekt Næring, kultur og stedsutvikling jobber etter prinsippet om smarte byer/steder og tilrettelegging av nødvendig infrastruktur som fiber og bredbånd.

Indre Østfold kommune skal bygge gode lokalsamfunn ved å bruke bærekraftige ressurser effektivt, at vi tilfredsstiller behovene til innbyggerne, er innovative og at vi har en god økonomisk vekst. Smart teknologi skaper nye muligheter for å få bedre tjenester for innbyggere, mer effektive og smartere drift av offentlig og privat sektor, og utgjør et enormt marked for næringsutvikling. Energi, mobilitet, helse, bygg, offentlige tjenester og integrasjon mellom de forskjellige virksomhetsområdene er noen av de sentrale satsningsområdene i smarte byer tankegangen, og som vil være en naturlig tilnærming for delprosjektet næring, kultur og stedsutvikling.

5. FREMDRIFTS- OG TEMAPLAN

Med utgangspunkt i Difis mal for mandat og prosess (over) og fellesnemndas milepælsplan for gjennomføring av delprosjektet, foreslås følgende fremdrifts- og temaplan fremover (vil oppdateres underveis):

Tidsramme - uke	
1.halvdel 2018 (6 møter)	Konsept: Bygge kunnskap, skape felles begrepsforståelse og bli enige om en visjon
Uke 2	Temadag 1: Overordnet fokus på stedsutvikling (ansvar Maren)
Uke 4	Temadag: Næring (ansvar Rune og Kristine)
Uke 7	Temadag: Kultur (ansvar Knut Olav og Margaret)
Uke 10	Studietur: Stedsutvikling med bredt fokus <u>Målsetning:</u> Bli kjent med hverandre og kommunene. Felles begrepsforståelse og visjon for arbeidet fremover. <u>Sted:</u> (kommer vi tilbake til) <u>Tema:</u> Stedsutvikling, innovasjon og fremtidsforskning <u>Leveranse:</u> Rammer og innhold, forslag til arbeidsdokument for veien videre.
Mars –mai 2018	Overordnet organisasjonsstruktur på plass juni 2018 (jvf overordnet milepælsplan fra fellesnemnda/prosjektledelsen)
2.halvdel 2018 (6 møter inkl undergrupper)	Planlegging- og gjennomføringsfase: Samspill på tvers av fag og eksisterende strukturer, nye arbeidsmåter og inndeling i undergrupper
Juni – november	Temamøter og arbeidsverksteder (både felles og i undergrupper) Endelig organisasjonsstruktur, ledelsesstruktur og lokalisering

2019 (4 møter)	Avslutningsfase Endelig strategidokument
Januar - juni	Endelig strategidokument og budsjett for vedtak i fellesnemnd Behov for temaplaner/kommunedelplaner?

6. ORGANISERING OG BUDSJETT

6.1. Deltagere

Delprosjekt næring, kultur og stedsutvikling (AP5) består av følgende deltagere:

Navn	Organisasjon/enhet	Rolle/kompetanse
Thor Hals	Askim (H)	Delprosjektleder, politiker
Pernille Lemming	Hobøl (H)	Politiker
Bjørn Opjordsmoen	Spydeberg (MDG)	Politiker
Kathrine Hestø Hansen	Askim (Ap)	Politiker
Kjetil Igletjern	Eidsberg (Ap)	Politiker
John Øyvind Langstad	Trøgstad (Sp)	Politiker
Tom-Arne Tørfoss	Eidsberg kommune	Administrasjon
Rune Melleby	Trøgstad kommune	Administrasjon
Ingeborg Langeland Degnes	Askim kommune	Administrasjon
Knut Olav Sæves	Eidsberg kommune	Administrasjon
Margaret Aadalen	Askim kommune	Administrasjon
Rita Eriksen	YS	Hovedtillitsvalgt

Sekretariat:

Kristine Hasle	Askim kommune	Administrasjon
Maren Hersleth Holsen	Eidsberg kommune	Administrasjon

6.2. Grensesnitt mot andre delprosjekt

Delprosjekt næring, kultur og stedsutvikling skal, i tillegg til å konkretisere en organisasjonsmodell, jobbe overordnet med visjon for samfunnsutvikling, og det er naturlig at temaet vil grense mot flere andre delprosjekt. Spesielt vil det blir nødvendig med samarbeid mot:

- Kommuneplan
- Administrasjon og ledelse
- Nærdemokrati og felles kultur
- Interkommunalt samarbeid og eierskap
- Oppvekst og kultur

6.3. Budsjett

Basert på forslag til fremdrifts- og temaplan med 16 møter, er det estimert kostnader til møteutgifter, reiser, eksterne fagressurser/medlemskap og studietur. I tillegg til administrativ støtte fra et sekretariat på 40%. Det er ikke vurdert behov for utredninger/fagrapporter.

Godtgjørelse for politisk deltagelse i møter (16 møter): 60.000,-

«Andre utvalg/komiteer oppnevnt av fellesnemnda 0,8 % av stortingsrepresentants lønn pr møte som pr i dag utgjør kr 743.» 5 politikere utgjør en kostnad på 743x5 = kr.3715,- pr møte.

Beverting, møtelokaler og andre møteutgifter: 40.000,-

Temamøter, eksterne innledere: 50.000,-

Medlemsskap Telemarkforskning (årskontingent 35.000) 70.000,-

Medlemsskap Smart city ?

Studietur (15 delt x 12.000,-): 180.000,-

Innkjøp av eksterne utredninger/fagrapporter ?

Ekstern prosessveileder: 150.000,-

Administrativ støtte (40% stilling): 400.000,-

Totalt budsjett: 950.000,-